

Wie bewaakt de waakhond?

Langzamerhand komen er steeds meer schokkende details naar buiten over de bestorming van het Capitool in Washington afgelopen januari. Hoewel lang nog niet alles bekend is, liegen de feiten er niet om. Vijf mensen stierven als direct gevolg ervan en zo'n 140 politieagenten raakten die dag gewond. De formalisering van de presidentsverkiezing onder leiding van de vicepresident moest worden onderbroken en de aanwezigen konden ternauwernood in veiligheid worden gebracht. Ruim 270 personen zijn al in staat van beschuldiging gesteld, terwijl de FBI nog volop bezig is met het verrichten van onderzoek.

Aangezien het Amerikaanse justitiële systeem altijd eerst de 'kleine vissen' op kleinere vergrijpen vangt, zullen ongetwijfeld binnenkort ook meer bekende namen voor veel zwaardere beschuldigingen voor de rechter worden gebracht. Het is dus afwachten tot hoever en hoe hoog dit zal gaan, maar vaststaat dat de bestorming als een heuse 'opstand' wordt opgevat, die ten minste deels was gepland. Dat zo iets kon gebeuren in een welvarende westerse democratie, vergelijkbaar met de onze, geeft natuurlijk te denken.

Een van de meest preciaire kwesties is dat er relatief veel actieve of voormalige politiemensen en militairen bij betrokken waren. Zo meldde CNN eind februari dat 27 van de 270 aangeklaagde personen militair waren of dat waren geweest.¹ Sommigen waren spontaan en op eigen houtje naar Washington gegaan, maar anderen hadden dat gezamenlijk gepland en trokken op 6 januari ook collectief op. Mogelijk is daar zelfs in teamverband voor getraind en zijn er verkenningen uitgevoerd. Bij een van de openbare verhoren verklaarde een van de politiechefs dat de combinatie van paramilitaire groepen met de grote aantallen protesterende Trump-aanhangers de politie voor een onmogelijke taak had gesteld. Gezamenlijk zouden zij telkens de politiekordons hebben doorbroken en zich toegang hebben verschaft tot het Capitool.

Het gevaar dat overheidsdienaren zich gewapenderhand tegen hun eigen overheid keren is een klassiek probleem. Menig heerser is in het verleden door de eigen lijfwacht om het leven gebracht. Gelukkig zien we dat laatste tijd niet meer, maar het feit dat ten minste 27 Amerikaanse (ex)militairen menen dat zij de uitslag van de presidentsverkiezingen letterlijk moeten aanvechten, is zeker verontrustend. Het klassieke probleem is terug in een nieuw jasje.

Het is dan ook heel terecht dat het Pentagon een algehele *stand-down* voor de krijgsmacht heeft afgekondigd, een periode waarin intensief onderzoek wordt gedaan naar de loyaliteit van de individuele militairen. Vooral in het sterk gepolariseerde Amerika zullen zij gemakkelijk voor dilemma's komen te staan, waarbij ze ook verkeerde keuzes kunnen maken. Het feit dat de verkiezingsuitslag nog steeds niet door de vorige president en vele van zijn partijgenoten is erkend, helpt daar zeker niet bij. Gelukkig beseffen het justitiële- en het militaire systeem dat zij de waakhond nu beter moeten 'bewaken'. ■

1 'Pentagon Report Reveals Disturbing Details about White Supremacists in the Ranks', CNN, zie: <https://www.youtube.com/watch?v=05JCAoEMies&list=WL&index=5>.